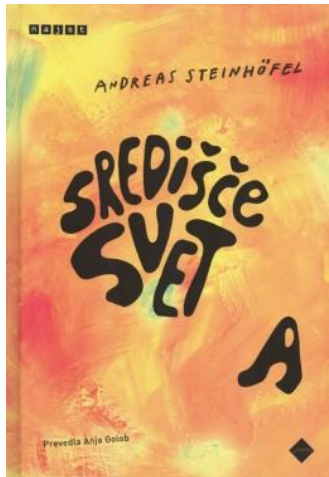

Steinhöfel, Andreas: **Središče sveta.**

Prev. Anja Golob. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2018. (Zbirka Najst), 436 str.

| M | 4. stopnja | srednješolci

Družinski odnosi | Bratje in sestre | Odraščanje | Fantje | Homoseksualnost | samopodoba |
ljubezen | skrivnosti | dvojčki (ljudje) | medosebni odnosi | samske matere

Roman smo v slovenščini dobili z 20-letno zamudo (prvič je izšel leta 1998), leta 2016 je bil po njem posnet tudi film.

» ... ljubezen je beseda, ki jo lahko izpišeš le s krvavečim črnilom. Ljubezen te pripravi do tega, da delaš najbolj čudne stvari. Zaradi nje deliš mavričaste bonbone, zaradi nje v rdečih čevljičih plešeš po ulicah in zaradi nje lahko v rajskih vrtovih s krvavečimi rokami koplješ grobove, saj se ne prestraši. Ljubezen ti zada globoke rane, a na svoj način tudi zaceli brazgotine, če ji seveda zaupaš in ji daš čas za to. Svojih brazgotin se ne bom dotikal. Nove rane bodo nastale, še preden se bodo stare zacelile, in tudi sam jih bom zadal drugim. Vsakdo nosi nož s seboj.« (str. 434 – 435)

Na hrbtni strani knjige je izvrsten odlomek in dobra kratka predstavitev vsebine. Pa tudi tole:
»Pozabite na vse, kar ste mislili, da veste o mladinski literaturi. *Središče sveta* je roman o odraščanju, družini, prijateljstvu in ljubezni, ki ga starši po vsem svetu pulijo iz rok svojih najstnikov.« Ne vem več kje pa sem naletela na priporočilo, naj ga potisnemo v roke najstnikom, ki sicer ne berejo radi. Tudi meni se zdi **odličen overcross roman, vznemirljiv tako za mladostnike kot za odrasle!!!** O odraščanju, homoseksualnosti, o družinskih in medosebnih odnosih, o širini svobodnega duha in ozkosti uveljavljenih družbenih norm ... torej o (skoraj) "vsem", toda predvsem o čudežu (raznovrstnih) ljubezni 😊

O romanu je na spletu najti veliko mnenj v nemščini in angleščini, pa nekaj slovenskih zapisov:

<https://www.delo.si/kultura/knjiga/v-svobodomiselno-najstnistvo-osredinjen-svet-122171.html> - tudi napovednik za filma, posnet (leta 2016) po tem romanu:

<https://www.youtube.com/watch?v=KayEjvJ9f9A>

<https://www.dobreknjige.si/Knjiga.aspx?knjiga=5983>

<http://www.mb.sik.si/steinhofel-andreas-sredisce-sveta.html>

Spodbude za branje:

- Z nečim od naštetega bi želela spodbuditi bralce, da roman preberejo. Vsaj prvič bi delala posebej z mladostniki in posebej z odraslimi. Je kot nalašč za pogovor, toda »na prvi udarec« menim, da je preveč »vznemirljiv« za medgeneracijsko branje (ne želim, da bi bili mladostniki v zadregi).
- Pripravim listke z imeni romanesknih junakov: Phil, Dianne, Glass, Stella, Teresa, Pascal, Katja, Nicholas, Gable, Thomas, Michael, Zephyr, Annie Glösser ... profesor Händel idr. Bralce prosim, naj izberejo vsak enega in ga skušajo na kratko predstaviti, drugi bi pa po trebi dopolnjevali.
- Kako si predstavljajo hišo Visible in bitko pri Velikem očesu, kaj menijo o operaciji uhljev Phila in Katje, kaj o pokopu Teresinega očeta idr. Morda bodo povedali kaj o Dianninem nenavadnem odnosu do živali in še posebej rastlin? Kaj menijo o tem, da je Glass razvpita med vaščani (imajo jo za vlačugo in čarovnico), obenem pa nesrečne ženske hodijo k njej po nasvete? Se jim zdi še kakšen dogodek nenavaden? Bi želeli opozoriti še na kaj drugega? (Roman je večplasten in s številnimi retrospektivnimi odlomki nudi veliko snovi za pogovor!)
- Roman je prvoosebna Philova pripoved, členjen je v poglavja z močno sporočilnimi naslovi (npr. Bitka pri Velikem očesu, Dianne na strehi idr.) Bi se lahko pogovorili tudi kaj o tem?
 - Prolog
 - I. Podstrešja in kleti
 - II. Noži in brazgotine
 - III. Pregon zime
 - Epilog

Vloženi sta tudi dve zgodbi, ki jih je napisal Nicholas.

Opozorim na oba citata, Lewisa Carrolla in Borisa Pasternaka (str. 5) Kako ju razumemo potem, ko so roman prebrali?

Ali je ta vodnjak res sila globok ali pa je Alica sila počasi padala, vsekakor je imela med padanjem na pretek časa, da se je ozirala okrog sebe in se spraševala, kaj neki še bo. (Lewis Carroll: Alica v čudežni deželi).

A kaj se je dogajalo daleč, daleč stran na nasprotnem bregu, je bilo nemogoče razvideti; za to ni bilo imena, razložiti se ni dalo ne barv ne podrobnosti. (Boris Pasternak: Otroštvo Ženje Ljuvers).

In za konec: Bi priporočili roman v branje? Komu in zakaj? Če DA: kako bi ga z enim stavkom (zaradi vsebine/obravnavane problematike) priporočili vrstnikom in kako staršem? Bi se o romanu želeli pogovarjati s svojimi starši, profesorji ... drugimi odraslimi (npr. s člani kluba starejših bralcev)? Tako zvem, če je primerno organizirati medgeneracijsko branje romana. ☺

Spodbude za nadaljnje branje:

- Na temo drugačnih družin, homoseksualnosti idr. je precej dobrih mladinskih romanov; preveč, da bi jih navajala. Morda me bodo mladi bralci opozorili na katerega, pa bomo brali naprej in se pogovarjali. (Morda pa nam bo *Središče sveta* čisto dovolj, zaenkrat. ☺)
- Pa vendar: na domači strani Bralne značke je dostopen priporočilni seznam Ljubezen in spolnost - Otroški parlament 2008; če ne zdaj, vam morda pride prav kdaj drugič (ni brez vrednosti, po potrebi ga boste tudi dopolnili s knjigami iz zadnjega desetletja):
<http://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige-2/tematsko-spodbudne-knjige/>
- Tokrat me bolj vznemirjajo druga dela Andreasa Steinhöfla, prevedena v slovenščino. So sicer namenjena mlajšim bralcem, ampak so tako zelo dobra, da so lahko dobrodošlo branje staršem in drugim vzgojiteljem:

Steinhöfel, Andreas: **Mulca**. Prev. Neža Božič. Ilustr. Tanja Komadina. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2012. (Pisanice), 171 str.

| P | 2. stopnja | o avtorjih | bratje, družina, vragolije

Steinhöfel, Andreas: 3 naslovi: **Riko, Oskar in kamnita tatvina; Riko, Oskar in senčne prikazni; Riko, Oskar in zlomljeno srce**.

Prev. Neža Božič. Ilustr. Peter Schössow. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2010-2012.

| P | 2. stopnja | knjige so del nanizanke, o avtorjih | družina, fantje